

Генерал-потпуковник у пензији Александар Живковић и даље ужива велики углед у Војсци Србије без обзира на то што му је професионална служба престала пре више година. Његово именоване на место државног секретара у Министарству одбране било је више него пријатно изненађење за све оне који су заговарали идеју да се глас струке мора више чути у систему одбране.

О Више од две године били сте савешник поштредседника Владе и министра унутрашњих послова Небојше Стефановића. Одакле Ви поновно у систему одбране?

– У Министарство одбране дошао сам на позив министра Вулина. Као саветник потпредседника Владе и министра унутрашњих послова Небојше Стефановића, у почетном периоду био сам ангажован на реформи специјалних јединица МУП-а, а онда и на другим задацима, од којих је тежишни био координација активности министарстава унутрашњих послова и одбране. За војни позив определио сам се 1979. године и од тада за мене није било дилеме да ћу цео живот бити у служби државе као њен војник, ангажован тамо где је потреба службе.

О Да ли то значи да сте на овим функцијама били поштрички ангажовани?

– Не, ја нисам члан ниједне странке. Радим као професионалац из области којима сам живот посветио, сада из друге перспективе, трудећи се да будем једнако одговоран и предан. Увек сам сматрао да је одбрана државе изнад свих страначких и појединачних интереса.

О Често се говори о угрожености земље и припремама за одбрану?

– Сагласно утврђеним надлежностима, непрекидно се ради процена изазова, ризика и претњи безбедности Србије. Државно руководство извештава се о закључцима из наведене процене. Изводи из процене изазова, ризика и претњи безбедности Србије представљају део садржаја стратешких докумената, која су основ за планирање развоја способности за одбрану Републике Србије. Основне стратегијске документе, Стратегију националне безбедности и Стратегију одбране Републике Србије, Народна скупштина усвојила је 2009. године. У складу са Законом о министарствима, почетком 2017. године формирана је Посебна радна група, коју чине представници свих

АЛЕКСАНДАР ЖИВКОВИЋ,
ДРЖАВНИ СЕКРЕТАР

ЗАУВЕК ВОЈНИК

министарстава Владе Србије, БИА, Канцеларије савета за националну безбедност, Генерални секретаријат председника Републике, а која тренутно ради на изради нацрта Стратегије националне безбедности, Стратегије одбране Републике Србије и Беле књиге одбране. Целокупан рад наведене посебне радне групе заснива се на претходно урађеној анализи чинилаца стратегијског окружења и процена изазова, ризика и претњи безбедности наше земље.

О По усвајању наведених докумената приступиће се изради новог дугорочног плана развоја система одбране, који ће свакако бити у функцији припрема за одбрану.

О Министар Вулин је више пута говорио о професионализацији војске, добровољном служењу војног рока, односно враћању на редовно служење, где позивају резервног састава? У прошлом периоду водила се полемика око тих тема. Може ли нам рећи нешто више о томе?

– Професионализација Војске Србије је континуиран и динамичан процес, који је условљен чиниоцима стратегијског окружења на глобалном и регионалном нивоу и могућности државе. Професионализација Војске није само пуна професионалним војницима. Она подразумева и опремање, и новине у си-

стему обучавања, и стицање нових позитивних знања, и искустава стечена сарадњом са припадницима других оружаних снага. Систем одбране прилагођава се изазовима, ризицима и претњама по безбедност земље и припрема адекватне одговоре на њих.

Када говоримо о добровољном служењу војног рока, подсетићу вас да је 1. јануара 2011, Одлуком Народне скупштине Републике Србије, обустављено обавезно служење војног рока и од тада сви младићи и девојке који желе служити војни рок са оружјем то могу учинити на добровољној основи.

Прво је то било у трајању од три месеца, а сада шест. Одлука да буде шест месеци није донета „ад хок“, већ на основу детаљне анализе Генералштаба Војске Србије. Они су закључили да су створени услови да се продужетком трајања служења војног рока унапреди систем обуке војника и подигне на виши ниво. Данас војници у јединицама Војске Србије пролазе и колективну обуку, што омогућава да неко време извршавају и конкретне задатке професионалних војника.

Питање поновног увођења обавезе служења војног рока разматра се у складу са актуелним изазовима, ризицима и претњама безбедности. Треба имати у виду да је период припреме за доношење Одлуке о обустави обавезе служења војног рока трајао више година, тако да би и евентуални процес враћања на обавезу служења војног рока, такође трајао

Занимљиво је то што је већи број позива за обуку резервног састава ове године изазвао праву буру у јавности и различите реакције. Ти позиви нису у вези са безбедносном ситуацијом, већ са чињеницом да постоје услови за одржавање и унапређење обучености војних обвезника. Само обучен војник може одговорити адекватно постављеним задацима и бити од користи себи и онима које треба да брани од било које врсте опасности, каже саговорник „Одбране“.

дуго. При томе, треба узети у обзир претње по безбедност земље, финансијске и материјалне могућности. На крају, одлуку о томе донеће, као и до сада, Народна скупштина на предлог надлежних органа.

О А позивање резервног састава?

– За обуку резервног састава постоје петогодишњи и годишњи планови позивања и обуке резервног састава. Планове израђује Генералштаб Војске Србије, степенован је као „поверљив“ и самим тим није документ доступан јавности.

Позивање резервног састава на обуку траје годинама, а интензивирано је од 2013. позивом на војне вежбе јединица различитог нивоа. У 2017. години, сходно утврђеним плановима, биће позвано више војних обвезника на војне вежбе него у периоду од 2001. до 2010. године, што јасно говори о бризи надлежних да имамо обучен резервни састав Војске Србије.

Занимљиво је што је већи број позива за обуку резервног састава ове године изазвао праву буру у јавности и различите реакције. Ти позиви нису у вези са безбедносном ситуацијом, већ са чињеницом да постоје услови за одржавање и унапређење обучености војних обвезника. Само обучен војник може одговорити адекватно постављеним задацима и бити од користи себи и онима које треба да брани од било које вр-

сте опасности. А критизера ће увек бити. Није добро кад нема обуке, тад смо за њих угрожени и необучени, а не ваља ни када изводимо обуку.

Свако позивање војних обвезника на војне вежбе, њихово место јављања и трајање обуке објављује се редовно на сајту Министарства одбране и то да би се јавност правовремено информисала да се ради о планској активности – обуци резервног састава.

Кратко бих истакао да нисмо заборавили идеју о активnoj резерви. Процeњено је да је потребно доградити нормативно-правне регулативе тог концепта, али и створити повољне услове тако што ће се обезбедити потребна финансијска средства за његову реализацију.

О Да ли су у штом позивању „заборављене друге снаге одбране“, као што се могло чути ових дана?

– Тачна је тврдња да су друге снаге одбране, како кажете, биле заборављене неко време, али важно је напоменути да је 27. децембра 2013, после више од 20 година, Влада усвојила План одбране Републике Србије.

У изради Плана одбране Републике Србије учествовали су сви субјекти система одбране: државни органи, органи државне управе, посебне организације, велики техничко-технолошки системи, привредна друштва од значаја за одбрану земље, предузетници и друга правна лица и јединице локалне самоуправе (општине и градови).

Огроман помак је чињеница да је, после више од 20 година, 92 одсто субјеката одбране израдило сопствене планове одбране, на основу извода из Плана одбране Републике Србије и сопствене процене. Важно је истаћи и да припадници Војске Србије све више организују заједничке вежбе са другим снагама одбране, што је пракса која се спроводи последњих година.

О Министар Вулин подсетио је Србију да обустављање обавезног служења војног рока није и обустављање обавезе припрема за одбрану земље, ше да одбрана земље има своју војну, али и цивилну компоненту. Како је регулисано учешће жена у сисџему обуке и одбране земље?

– У складу са одредбама Закона о војној, радној и материјалној обавези жене не подлежу војној обавези, осим на добровољној основи.

Законска регулатива је јасна. У складу са Законом о одбрани, начин обучавања, напомињем свих грађана, за одбрану земље уређује Влада на предлог министра одбране, а Министарство одбране одређује програм обуке и уређује начин и поступак планирања и спровођења планова обуке преко надлежних територијалних органа у сарадњи са Генералштабом Војске Србије.

Додао бих још да се код нас већ годинама успешно реализује Национални акциони план (НАП) за примену „Резолуције 1325 СБ УН – Жене, мир и безбедност“ и да се по увођењу родне перспективе у свим сегментима живота и рада система одбране издвајамо као пример у односу на све земље региона.

Учешћем што већег броја жена у оспособљавању за поступање у ванредним ситуацијама и оспособљавању за одбрану земље, повећавају се укупне одбрамбене способности земље.

О Да ли су тачне шврдње да не постоји План опремања ВС за 2017. годину?

– То није тачно. План опремања за 2017. годину одобрио је министар одбране на предлог начелника Генералштаба Војске Србије, како је то и предвиђено законом. Након тога, Влада је одобрила План јавних набавки у области одбране и безбедности у складу са члановима 127. и 128. Закона о јавним набавкама, чиме су били створени услови за реализацију Плана опремања за 2017. годину, који је у току. План опремања Војске Србије садржи поверљиве информације, због чега се јавно не објављује, нити се икад објављивао.

Дугорочним планом развоја система одбране идентификоване су недостајуће оперативне способности Војске у области заштите и контроле ваздушног простора, које тежишно треба развијати кроз опремање наоружањем и војном опремом. У условима ограничених могућности буџета одбране током дужег периода, Министарство одбране покушава да изнађе одрживе моделе опремања сложеним и скупим системима наоружања за вид РВ и ПВО, од којих је један и војнотехничка помоћ пријатељских земаља. Разумемо интерес јавности да добије више детаља о наведеним активностима, али указујемо да је наведена тематика поверљива по дефиницији, те да мера саопштавања детаља не одређује увек и само наша страна. ■

А. ПЕТРОВИЋ